

Aamunavaus

Teema: Eläinoikeusajattelu

Aamunavausta voi hyödyntää esimerkiksi eläinten viikolla 4.-10.10

Me ihmiset luokittelemme eläimen sillä perusteella, mihin olosuhteisiin eläin on sattunut syntymään: eläin voi syntyä tuotantoeläimeksi, lemmikkieläimeksi, koe-eläimeksi, turkiseläimeksi, villieläimeksi, riistaeläimeksi tai haittaeläimeksi. Esimerkiksi koira voi olla koe-eläin tai lemmikkieläin. Eläin ei kuitenkaan tunne eri tavalla, vaikka se olisi syntynyt eri olosuhteisiin. Jopa eläinsuojelulainsäädäntö antaa erilaisia ohjeita eläinten pidosta ja kohtelusta, joten eläinten kohtelu on hyvin vaihtelevaa. Esimerkiksi eläintarhassa ketulla täytyy olla tilaa 600 m², kun taas turkistarhalla saman lajin eläinyksilöllä on tilaa vain 0,8 m².

Eläimet tuntevat kipua, mielihyvää, pelkoa ja iloa. Ero lemmikin ja tuotantoeläimen välillä ei ole eläimessä, vaan ihmisten mielessä. Voimakkaan dualistiselle ihminen-eläin – erottelulle ei ole tieteellisesti oikeutettuja perusteita. Nykytietämyksen mukaan lajit ovat kehittyneet yhteisistä esi-isistä, ja ne ominaisuudet ovat säilyneet, jotka ovat edistäneet lajin selviytymistä. Lajinkehitys on seurausta sopeutumisesta ja luonnonvalinnasta. Evoluutioteorian näkökulmasta katsottuna ihminen on laji muiden joukossa, ja psykologiset ja fysiologiset ominaisuutemme ovat perusteiltaan pitkälti samanlaiset esimerkiksi muiden kädellisten kanssa. Käyttäytymisessämme on paljon yhteneväisyyksiä myös kaukaisempien sukulaisten kanssa. Tämän yhteenkuuluvuuden oivaltamisella tulisi olla myös elämäkatsomuksellisia ulottuvuuksia. Ihminen on poikkeuksellinen laji, muttei niin poikkeuksellinen kuin joskus haluaisimme uskoa. Periaatteessa tunnustamme, että ihminen on eläin, mutta samalla suuri osa kulttuuristamme keskittyy todistelemaan ihmisen erityislaatuista. Eronteot oikeuttavat eläinten sulkemisen moraalisen osallisuuden ulkopuolelle.

Miksi sitten yhä edelleen kohtelemme eläimiä huonosti? Tähän on lukuisia syitä. Kun kasvamme sellaisen kulttuurin keskellä, jossa lihansyönti on arkipäivää, ei monelle tule edes mieleen kyseenalaistaa tätä vallitsevaa tapaa. Länsimainen historiamme on jo vuosisatojen ajan ollut voimakkaan dualistisen ihminen ja kulttuuri vs. eläin ja luonto ajattelun läpäisemää. Kollektiiviset muutokset tapahtuvat hitaasti niin ajattelun kuin käytännön tasolla. Eläimet ja ruoantuotanto on myös taloudellinen kysymys: vuosittain ruoantuotannossa ja eri teollisuuden aloilla käytetään maailmanlaajuisesti miljardeja eläimiä. Ihmiset haluavat liian usein ummistaa silmänsä vaikeilta asioilta ja antavat asioiden jatkua entisellä mallillaan. Suurena ongelmana on myös, että ihmiset ovat tietämättömiä siitä mitä esimerkiksi maatalouden tehotuotanto tänä päivänä on.

Avaa silmäsi ja tue eläinten oikeuksia elämään ilman kipua ja kärsimystä!